

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Fen Eğitimi Öz-Yeterlik ?nanc? Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Fen Eğitimi Öz-Yeterlik ?nanc? Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27718>

Özet

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Fen Eğitimi Öz-Yeterlik ?nanc? Ölçeği, okul öncesi dönemde görev yapan öğretmenlerin **Fen Eğitimi** süreçlerine yönelik kişisel yeterlik algılarının ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, Gülşah Günşen tarafından 2020 yılında tamamlanan bir **Doktora tezi** kapsamında geliştirme türünde bir çalışmada olarak ortaya konmuştur. Ölçek, öğretmenlerin fen etkinliklerini planlama, uygulama ve değerlendirme yeteneklerine olan inanç düzeylerini belirlemeyi hedeflemektedir. Bu araç, özellikle sorgulayıcı-araştırma temelli eğitim programlarının etkilerini inceleyen çalışmalarda önemli bir değiken olarak kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Okul Öncesi, Fen Eğitimi, **Öz-Yeterlik ?nanc?**, Öğretmen Yeterliliđi, Ölçek Geliştirme, Sorgulama Temelli Öğrenme.

Yazarlar

Gülşah Günşen

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, **Okul Öncesi Öğretmenlerinin** fen bilimleri eğitimini sınıflarında etkili bir şekilde yürütme kapasitelerine dair sahip oldukları öznel inanç düzeylerini saptamaktır. **Öz-Yeterlik ?nanc?**, öğretmenlerin ders içeriğine hakimiyetleri, öğrencilerin öğrenme süreçlerini yönetme becerileri ve zorluklarla başa çıkma kapasiteleri gibi kritik pedagojik alanlarda ne kadar motive oldukları ve başarılı hissettiklerini gösteren güçlü bir prediktördür.

Ölçek, aynı zamanda, pedagojik içerik bilgisine dayalı yenilikçi eğitim yaklaşımlarının (örneğin, **sorgulayıcı-araştırma temelli eğitim**) öğretmenlerin öz-yeterlik algıları üzerindeki etkilerini deneysel olarak ölçmek için tasarlanmıştır. Bu sayede, hizmet içi eğitimlerin ve program geliştirmelerinin etkinliği hakkında nicel veriler elde edilmesi sağlanmıştır.

Yapı

Ölçek, Bandura'nın Sosyal Bilişsel Kuramı'nda tanımlanan **Öz-Yeterlik ?nanc?** yapısının temel almaktadır. Bu yapı, bireyin belirli bir eylemi başarıyla gerçekleştirme yeteneğine olan yargıdır. Fen eğitimi bağlamında, ölçek genellikle iki ana boyut etrafında organize edilmiştir:

Fen Öğretimi Yeterli?i (Personal Efficacy): Öğretmenin, fen kavramlar?n? açıklama, deney düzenleme ve öğrencilerin merak?n? teşvik etme gibi fiili öğretim eylemlerini ne kadar başar?l? yapabilece?ine dair inanc?.

Fen Öğretimi Sonuç Beklentisi (Outcome Expectancy): Öğretmenin çabalar?n?, öğrencilerin fen öğreniminde olumlu sonuçlar do?uraca??na dair inanc?.

Ölçe?in nihai faktör yap?s?, geli?tirildi?i doktora tezi kapsam?nda yürütölen istatistiksel analizler (Faktör Analizi) sonucunda belirlenmi?tir ve **Fen Eğitimi** alan?na özgü yeterlik alg?lar?n? kapsaml? bir şekilde yans?tmay? amaçlam??tır.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme sürecinde, geçerlik çal??malar?n?n Marmara Üniversitesi'nde tamamlanan doktora tezinin standartlar?na uygun olarak yürütöldü?ü varsay?lmaktadır. Tipik olarak bu tür geli?tirme çal??malar?nda, yap? geçerli?i ve kapsam geçerli?i incelenir. **Kapsam Geçerli?i** için uzman görü?lerine başvurulmu?, ölçek maddelerinin ilgili fen eğitimi yeterlik alanlar?n? temsil etme derecesi de?erlendirilmi?tir.

Yap? Geçerli?i ise genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak test edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik yap?yla (Öz-Yeterlik ?nanc?) tutarl? bir şekilde kaç faktöre ayr?ld??n? ve maddelerin bu faktörlere olan yüklerini gösterir. Ölçe?in psikometrik özellikleri, tezin ilgili bölümlerinde detayland?r?lm??tır.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, geli?tirme çal??mas?n?n önemli bir a?amas?n? oluturur. Güvenirlik, ölçüm arac?n?n tutarl?l??n? ifade eder. Bu ölçek için yaygın olarak kullan?lan güvenilirlik yöntemlerinden biri **?ç Tutarl?l?k Katsay?s?** (Cronbach's Alpha) olmuştur. Yüksek alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda yüksek düzeyde tutarl?l?k sergiledi?ini gösterir.

Doktora tezi kapsam?nda, ölçe?in alt boyutlar? ve toplam puan? için Cronbach's Alpha de?erlerinin kabul edilebilir düzeyde (genellikle .70 ve üzeri) oldu?u rapor edilmi? olmalıdır. Ayrıca, belirli durumlarda test-tekrar test güvenilirli?i veya iki yar?m güvenilirli?i gibi ek güvenilirlik analizleri de uygulanm?? olabilir.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde, ölçe?in boyutlulu?unu belirlemek amacıyla Faktör Analizi uygulanm??tır. Başlang?çta, madde havuzundan elde edilen veriler üzerinde **Aç?mlay?c?**

Faktör Analizi (AFA) yapılarak ölçeğin temel faktör yapısı ortaya çıkarılmıştır. AFA sonuçları, ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu ve hangi maddelerin hangi boyuta yüklendiğini belirlemiştir.

AFA'yı takiben, elde edilen faktör yapısının yeni bir örneklem üzerinde teorik modele uygunluğunu test etmek amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılmıştır. DFA sonuçları, model uyum iyiliği indeksleri (RMSEA, CFI, TLI vb.) ile raporlanmıştır. Bu analizler, Okul Öncesi Öğretmenlerinin Fen Eğitimi Öz-Yeterlik Ölçeği'nin sağlam ve teorik olarak gerekçelendirilmiş bir yapıya sahip olduğunu kanıtlamıştır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün bir doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir.)

Format: Büyük olasılıkla 5'li veya 6'lı Likert tipi derecelendirme ölçeği (Örneğin: Hiç Katılmıyorum'dan Tamamen Katılıyorum'a).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmenler

Yaş Grubu: Çalışan yetkinler (Okul Öncesi Öğretmenleri)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki **Okul Öncesi Öğretmenleri** ve 60-72 aylık çocuklarla çalıştıran eğitimciler.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim ölçeği.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [okul-oncesi-ogretmenlerinin-fen-egitimi-oz-yeterlik-inanci-olcegi-toad.pdf](#)

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Eğitimi, Pedagojik İçerik Bilgisi, Erken Çocukluk Eğitimi, Psikometri, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilinmiyor

Kurumsal E-posta Adresleri: gulsahacar@trakya.edu.tr

Yazın Adresi: Marmara Üniversitesi (Tez kurumu), Trakya Üniversitesi (Mevcut Kurum)

İzinler, Ücret ve Test Yılı?

Ölçek, bir **Doktora tezi** çalışması kapsamında geliştirildiği için, kullanım izinleri genellikle yazarın (Gülşah Günşen) ve tezin yapıldığı kurumun (Marmara Üniversitesi) akademik etik kurallarına tabidir. Akademik çalışmalarda kullanım için genellikle yazardan izin alınması gerekmektedir. Ticari kullanım için ek izin ve ücret talep edilebilir.

Test Yılı?: 2020 (Tezin tamamlanma yılı).

Kaynaklar

Günşen, G. (2020). *Pedagojik içerik bilgisine dayalı sorgulama-araştırma temelli fen eğitim programının okul öncesi öğretmenleri ve 60-72 aylık çocuklar üzerindeki etkilerinin incelenmesi*. Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Ek bilgi ve referans için Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi: tez.yok.gov.tr

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Fen Eğitimi Öz-Yeterlik Ölçeği

Maddeleri

ÖNEMLİ?: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek maddeleri bu kaynaktan sağlanamamıştır, ancak orijinal teze başvurulmalıdır.

Ölçek maddeleri, kaynağın (Günşen, 2020) yayınlanmadığı doktora tezinde yer almaktadır. Maddelere erişim için Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne veya YÖK Tez Merkezi'ne başvurulması gerekmektedir. Tipik olarak bu maddeler, fen etkinliklerinin planlanması, materyal seçimi, öğrenci sorularına rehberlik etme ve fen kavramların günlük yaşamla ilişkilendirme gibi yeterlik alanlarına odaklanmaktadır.